

Κριτικά σημειώματα

Γρηγορίου ΠΑΓΚΑΚΗ, Καθηγητού του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου: «Νεοελληνική Εκπαιδευτική Πολιτική». Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2006.

Ο χρησιμοποιούμενος τίτλος του νέου βιβλίου του Καθηγητού Γρηγορίου ΠΑΓΚΑΚΗ παραπέμπει αμέσως στην ουσία, στην αξία και στην πραγματικότητα του μελετώμενου θέματος, που είναι η χάραξη και η υλοποίηση της εκπαιδευτικής πολιτικής στην Ελλάδα, σε όλη την διάρκεια της νεοελληνικής περιόδου.

Με αφετηρία τις βασικές Θεωρίες ή Σχολές, ο Συγγραφέας παρέχει τα χαρακτηριστικά στοιχεία κάθε μίας, για να καταλήξει στη βέβαιη διαπίστωση, ότι η νεοελληνική εκπαιδευτική πολιτική αποτελεί αμάλγμα όλων των γνωστών θεωριών, που φαίνεται να είναι σε αντιστοιχία με εκείνο της μεικτής οικονομίας.

Ακολουθώντας την συστηματική θεωρία ο Συγγραφέας περιγραφικά και σχηματικά παρουσιάζει την εκπαιδευτική πολιτική λειτουργούσα ως σύστημα, το οποίο όμως δεν ανατροφοδοτείται σωστά για αυτοέλεγχο και λήψη μέτρων βελτίωσης. Αιτία του φαινομένου αυτού είναι η συχνότητα των μεταβολών ενός ή δύο στοιχείων του συστήματος, που ναρκισσιστικά χαρακτηρίζονται ως εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, ενώ δεν είναι, γνωστού όντως, ότι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση γίνεται όταν μεταβάλλονται ριζικά όλα τα στοιχεία του συστήματος.

Επιβεβαίωση αλλά και ευφυής μπορεί να χαρακτηριστεί η προσφυγή και η παράθεση των συνταγματικών διατάξεων αφ' ενός και αφ' ετέρου αλλά κυρίως του Συνταγματικού Σχεδίασματος του Ρήγα, που παραμένει αξεπέραστο και διαχρονικά επίκαιρο, με την καθιέρωση αναλλοίωτων αρχών, που ενσωματώθηκαν στην εκπαιδευτική πολιτική με την βοήθεια του Ευρωπαϊκού και του Ελληνικού Διαφωτισμού.

Πολιτειακές, πολιτικές κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που κυριάρχησαν στο πέρασμα του χρόνου στάθηκαν ίσως σε κάποιο βαθμό εμπόδια ή λειτούργησαν ως ανασταλτικοί παράγοντες, ώστε να μην έχει η χάραξη εκπαιδευτικής πολιτικής την προτεραιότητα που της αρμόζει. Θεωρητικά όλοι συμφωνούν για ένα consensus, πρακτικά όμως όλοι διαφοροποιούνται, με αποτέλεσμα τα μεταρρυθμιστικά προγράμματα να μην οδηγούν στα επιθυμητά αποτελέσματα, πολύ απλά γιατί δεν υλοποιούνται και επομένως δεν μπορούν να αξιολογηθούν στο σύνολό τους.

Η μερική έστω εφαρμογή των κατά καιρούς ληφθέντων μέτρων είχε ένα ευεργετικό αποτέλεσμα, που συνδέεται με ό,τι μπορούμε να αποκαλούμε μεγέθυνση και εμπλουτισμό του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, όμως και τα δύο αυτά στοιχεία απαιτούν αξιολόγηση και λήψη μέτρων για περαιτέρω βελτίωση.

Τα σχεδιαζόμενα κατ' αυτάς μέτρα ευχόμεθα να συμβάλουν στην εξάλλειψη των αδυναμιών του παρελθόντος έτσι, ώστε η παιδεία μας και το εκπαιδευτικό μας σύστημα να οδηγήσουν στην πρόοδο, στην ανάπτυξη και στην ευημερία.

Καθηγητής Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ